

Vlaams
Parlement

ingediend op **306** (2014-2015) – Nr. 2
9 februari 2017 (2016-2017)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door Katrien Schryvers en Elke Van den Brandt

over het voorstel van resolutie

van Caroline Gennez en Michèle Hostekint

betreffende de gevolgen van het gelijkmatig
verdeelde verblijf van kinderen bij beide ouders
na een scheiding

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

Voorzitter: Bart Van Malderen.

Vaste leden:

Caroline Croo, Danielle Godderis-T'Jonck, Lies Jans, Lorin Parys, Peter Persyn, Tine van der Vloet;
Griet Coppé, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Martine Taelman;
Freya Van den Bossche, Bart Van Malderen;
Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Vera Celis, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Ingeborg De Meulemeester,
Manuela Van Werde;
Sonja Claes, Dirk de Kort, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
Jo De Ro, Emmily Talpe;
Jan Bertels, Bert Moyaers;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Ortwin Depoortere.

Documenten in het dossier:

306 (2014-2015) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

I.	Uiteenzetting door Sofie Vanassche, Centrum voor Sociologisch Onderzoek, KU Leuven	5
1.	Ouderlijk gezag na een scheiding	5
2.	Bij wie wonen kinderen na een scheiding?	5
3.	Verschuivingen in het profiel van gezinnen met verblijfsco-ouderschap ...	5
4.	Knipperlichten voor het beleid	6
5.	Het welzijn van kinderen en ouders in verschillende verblijfsregelingen ..	6
6.	Samen opvoeden na een scheiding	6
II.	Uiteenzetting door Yves Coemans, attaché Gezinsinkomen, Studiedienst Gezinsbond	7
1.	Eenoudergezinnen en gescheiden koppels in België	7
2.	Bijdrage in de opvoedingskosten van kinderen	7
3.	Opvoedingskosten van kinderen	7
4.	Overheidsondersteuning in opvoedingskosten	7
5.	Voorstel van resolutie	8
6.	Familierecht	8
7.	Personenbelastingen	8
8.	Woonfiscaliteit	8
9.	Verhoogde tegemoetkoming	9
10.	Ziekte-uitkering	9
11.	Werkloosheidsuitkering	9
12.	Nutsvoorzieningen	9
13.	Sociale huurprijs	9
14.	Sociaal woonkrediet	10
15.	Bijverdienen als gepensioneerde	10
16.	Gezondheidszorgen en identificatie	10
17.	Maximumfactuur in de gezondheidszorg	10
18.	School- en studietoelage	10
19.	Kinderbijslag en sociale toeslag	10
20.	Hoe moet het verder?	11
21.	Naar een wettelijke oplossing	11
22.	Voordelen onder ouders verdelen	11
III.	Vragen van de leden	11
IV.	Uiteenzetting door Lisa van Montfoort en Sophie Mulder, namens Villa Pinedo	13

V.	Uiteenzetting door Bruno Vanobbergen, kinderrechtencommissaris	15
1.	Signalen klachtenlijn	15
2.	Praktijk op diverse beleidsniveaus	15
3.	Visie gelijkmatig verdeeld verblijf.....	15
4.	Enkele bijkomende reflecties	15
VI.	Vragen van de leden	16
VII.	Uiteenzetting door Ernst van Soest, notaris te Hasselt en voorzitter van de commissie Familierecht, Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat ..	17
	Gebruikte afkortingen	19

Op woensdag 18 januari 2017 hield de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een hoorzitting over het voorstel van resolutie betreffende de gevolgen van het gelijkmatig verdeelde verblijf van kinderen bij beide ouders na een scheiding.

De sprekers op de hoorzitting waren Sofie Vanassche, Centrum voor Sociologisch Onderzoek, KU Leuven; Yves Coemans, attaché Gezinsinkomen, Studiedienst, Gezinsbond; Lisa van Montfoort en Sophie Mulder, namens Villa Pinedo; Bruno Vanobbergen, kinderrechtencommissaris; en Ernst van Soest, notaris te Hasselt en voorzitter van de commissie Familierecht, Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat.

I. Uiteenzetting door Sofie Vanassche, Centrum voor Sociologisch Onderzoek, KU Leuven

1. Ouderlijk gezag na een scheiding

Sofie Vanassche zegt dat de aanzienlijke wijziging van het wettelijk kader voor co-ouderschap de aanleiding is van het onderzoek. De gewijzigde genderopvattingen waardoor vaders meer betrokken zijn bij de opvoeding van de kinderen, hebben ervoor gezorgd dat het ouder-kindsysteem een belangrijk element van het gezin is geworden. Waar voorheen het huwelijk voor het leven was, geldt dat thans voor de ouder-kindrelatie maar ook voor de relatie met de persoon met wie je ouder bent.

2. Bij wie wonen kinderen na een scheiding?

Uit enquêtes afgenomen tussen 2008 en 2012 blijkt dat ongeveer één op vier kinderen van gescheiden ouders in een co-ouderschapsregeling zit (24,5 percent). Daarbij wordt de grens gehanteerd van minstens een derde van de tijd bij de andere ouder. De grootste groep brengt evenwel letterlijk de helft van de tijd bij elke ouder door (16,6 percent). Naarmate de tijd vordert, komen er meer kinderen in een co-ouderschapsregeling. Voor scheidingen in de periode 1990-1995 was dat slechts een tiende. Voor de groep gescheiden tussen 2008 en 2012 was dat al één op drie. Bij recente scheidingen zijn er zelfs indicaties dat het gaat naar één op twee.

3. Verschuivingen in het profiel van gezinnen met verblijfsco-ouderschap

In de beginperiode kozen vooral hoogopgeleide ouders, met vaak een hoger inkomen, voor deze regeling. Naarmate de groep groeit, wordt zijn samenstelling ook sociaal diverser. Het succes van het systeem komt door nieuwe wetten die de regeling stimuleren, maar ook door een verandering in het normatieve kader. Het idee dat het de beste regeling is voor kinderen na een scheiding, is meer en meer dominant. Die sociale diffusie is op zich een goede zaak. Thans blijkt echter ook een bifurcatie tussen goed co-ouderschap en parallel ouderschap. De groep in co-ouderschap waar er geregeld conflicten zijn, neemt ook toe. Terwijl in de periode dat er minder voor gekozen werd, ouders bewuster hun taak als ouders konden loskoppelen van hun problemen als koppel. Thans kiezen ook veel ex-koppels ervoor omdat het door de rechter wordt gesuggereerd maar vooral omdat ze het als een recht zien. Net de helft van de tijd met de kinderen doorbrengen, wordt een issue in de onderhandelingen. Daarenboven creëert de terminologie 'gelijkwaardig verdeelde huisvesting' verwarring.

4. Knipperlichten voor het beleid

Waar aanvankelijk ex-partners nog goed overeenkwamen, is inmiddels de groep groeiende waar de co-ouderschapsregeling voor bijkomende conflicten zorgt, zoals over het domicilieadres van het kind. Voor die groeiende groep zou het een voordeel zijn als voor een co-ouderschapsregeling minder keuzes moeten worden gemaakt. Ouders moeten beseffen dat de 50-50-regeling niet noodzakelijk de beste is. Vaak zijn de taken voor de scheiding evenmin gelijk verdeeld. Misschien is het ook een motief dat partners denken door een gelijke verblijfsregeling sterker te staan in andere discussies, bijvoorbeeld over het domicilie. Voor mensen met lagere inkomsten is een verblijfsco-ouderschapsregeling belastend. Het is duurder: kinderen wonen doorgaans op twee plaatsen en hebben sommige zaken dubbel nodig. Een co-verblijfsregeling vergt ook meer communicatievaardigheden en relationele vaardigheden waar sommigen beter in zijn. Als iemand het financieel moeilijker heeft, wordt het des te belangrijker bepaalde uitkeringen, bijvoorbeeld kinderbijslag, in de wacht te slepen, wat voor meer betwistingen kan zorgen.

5. Het welzijn van kinderen en ouders in verschillende verblijfsregelingen

Over het welzijn van kinderen en ouders in verschillende verblijfsregelingen zijn er in de literatuur twee hypothesen. De ene zegt dat kinderen behoefte hebben aan continuïteit na de scheiding, wat ze het gemakkelijkst krijgen door verblijfsco-ouderschap. In de tweede primeert stabiliteit na de scheiding, wat co-ouderschap minder biedt omdat het continue aanpassing vergt. Om die discussie te beslechten, kunnen de ouder-kindrelatie en het welzijn in rekening worden gebracht. Dan blijkt dat samenwonen met een ouder een goede band faciliteert. In co-ouderschap, waaronder niet enkel de 50-50 maar tot 35-65-regeling vallen, is de relatie even goed als in gevallen waar de verdeling nog ongelijker is, doorgaans de klassieke weekendregelingen. Wat het welbevinden van kinderen betreft, is de conclusie niet eenduidig. Enerzijds is co-ouderschap goed voor de band met beide ouders, maar het schept ook extra uitdagingen. Ook als er conflicten zijn of weinig communicatie tussen de ouders of als het kind met een van beide geen goede band heeft, heeft dat invloed op het welbevinden. Kinderen met bepaalde persoonlijkheidskenmerken kunnen het daarenboven moeilijk hebben met het wisselen van huizen. Al bij al bestaat er geen perfecte regeling voor alle kinderen.

Vaders hebben door co-ouderschap een betere relatie met hun kinderen en spenderen meer tijd met de kinderen. Voor het overige heeft het weinig invloed op hun sociaal leven, op hun geluk of op het vinden van een partner. Voor vaders heeft co-ouderschap dus enkel positieve gevolgen. Moeders moeten door een co-ouderschapsregeling doorgaans tijd met het kind afstaan maar het is niet slechter voor hun relatie met het kind. In vergelijking met alleenstaande moeders hebben co-moeders een actiever sociaal leven, en vinden ze vaker en sneller een nieuwe partner. De conclusie is dat de verblijfsregeling maatwerk moet zijn. Voor ouders is het doorgaans een goede regeling maar voor kinderen moet dat geval per geval bekeken worden.

6. Samen opvoeden na een scheiding

Afwisselend wonen is één zaak, maar voor de opvoeding staan altijd beide ex-partners in. Voor het onderzoek is de norm voor 'praten uit noodzaak' heel laag gelegd: wie enkele keren per jaar met elkaar praat, communiceert met elkaar. Bijna één op drie van de co-ouders, gescheiden na 1995 en met minderjarige kinderen, communiceert nooit over het kind. Een andere groep van bijna één op vier praat weinig over de kinderen, en altijd zijn er dan conflicten. Eén op vier praat wel, maar slaagt er niet in samen beslissingen te nemen. Eén op vijf neemt

samen de beslissingen over hun kinderen. Samen opvoeden lukt in veel gevallen nog niet. De samenleving prefereert dit model, maar moet nadenken over hoe het te laten werken. Co-ouderschap is een erkenning van de rol van de vader, empowert de moeder en voor kinderen is het vaak even goed als andere regelingen, maar er moet wel aan hun behoeften tegemoetgekomen worden. Als de overheid de kans op conflicten beperkt, door bijvoorbeeld discussies over domicilie te vermijden, zou dat gunstig zijn. De communicatie met de nieuwe partners over opvoeding verloopt veel beter. Zij praten en voeden samen op. Nochtans is er weinig normatieve omkadering voor de plusouder.

II. Uiteenzetting door Yves Coemans, attaché Gezinsinkomen, Studiedienst Gezinsbond

1. Eenoudergezinnen en gescheiden koppels in België

Yves Coemans zegt dat er in België een vijfde tot een kwart eenoudergezinnen zijn. Het voorstel van resolutie handelt niet over bewust alleenstaanden, noch over weduwen of weduwnaars, maar over wie ooit was gehuwd of samenwonend, wettelijk of feitelijk. Van alle wettelijke samenwoners, wat maar sinds 2000 kan, waren er in 2014 al 35 percent uit elkaar. Over de relatiebreuken tussen feitelijk samenwonenden zijn er geen cijfers.

2. Bijdrage in de opvoedingskosten van kinderen

Volgens artikel 203bis van het Burgerlijk Wetboek moet elke ouder bijdragen in de opvoedingskosten van zijn kinderen in verhouding tot zijn aandeel in de samengevoegde middelen. Dat zijn niet alleen zijn inkomsten maar ook de voordelen door het hebben van die kinderen. Een ouder kan de kosten in natura dragen in de periode dat de kinderen bij hem of haar verblijven. De rest wordt geregeld via een onderhoudsbijdrage die liefst op een objectieve manier berekend wordt, of via stortingen op de kindrekening.

3. Opvoedingskosten van kinderen

Ongeacht de inkomensverdeling draagt elke ouder de verblijfsgebonden kosten als het kind bij hem verblijft. Wonen bij co-ouderschap is duurder omdat er twee woningen zijn. Sommige studies zeggen dat de meerkosten voor lage inkomens tot 50 percent kunnen oplopen en dat is vooral te wijten aan de twee huizen. Gemiddeld rekent de Gezinsbond 30 percent meerkosten voor bepaalde uitgaven zoals wonen, kleding, vervoer en communicatie. Andere verblijfsgebonden kosten zijn voeding en energie. Niet-verblijfsgebonden kosten zijn kleding, gezondheidszorg, vervoer, communicatie, cultuur en ontspanning. Voorts zijn er specifieke kosten waaronder het onderwijs valt. Scholen maken maar één factuur en sturen die naar de ouder bij wie het kind gedomicilieerd is, vaak de onderhoudsgerechtigde ouder die de factuur betaalt. Ook de buitengewone kosten worden meestal gedragen door die ouder. Bemiddelaars melden dat heel wat vaders kiezen voor een 50-50-regeling omdat ze denken dan geen onderhoudsbijdrage te moeten betalen. Nochtans is dat alleen zo als ze evenveel verdienen als de moeder en van alle kosten – ook de niet-verblijfsgebonden – de helft betalen. De compensatie voor een mogelijke inkomensongelijkheid en ongelijke kostenverdeling gebeurt via een objectief berekende onderhoudsbijdrage.

4. Overheidsondersteuning in opvoedingskosten

De overheid biedt kinderbijslag, een fiscaal voordeel voor kinderen ten laste en school- en studietoelagen. Die komen meestal toe aan de onderhoudsgerechtigde ouder, de ouder met het domicilieadres. De Gezinsbond wil dat zo houden omdat

het meestal deze ouder is die de schoolfacturen krijgt en die samen met de meeste andere verblijfsoverschrijdende kosten ook effectief betaalt aangezien het kind bij hem of haar gedomicilieerd is. Wat vaak vergeten wordt, is dat de onderhoudsplichtige ouder ook voordelen heeft. Die ouder kan 80 percent van de onderhoudsbijdrage fiscaal aftrekken. Dat levert een belastingvoordeel op aan het marginaal tarief, wat een groter voordeel is dan het fiscale voordeel voor kinderen ten laste. Hij kan zowel de regelmatige onderhoudsbijdragen, de stortingen op de kindrekening als zijn aandeel in de buitengewone kosten inbrengen. Dat maakt dat de overheidsondersteuning voor beide partners in evenwicht is. De onderhoudsbijdrage moet rekening houden met beide. De onderhoudscalculator van de Gezinsbond doet dat.

5. Voorstel van resolutie

De Gezinsbond is verbaasd over dit voorstel van resolutie dat de Vlaamse bevoegdheden overstijgt. Het is goed dat hetzelfde voorstel in de federale Kamer is ingediend. De Gezinsbond betreurt dat niet alle knelpunten opgesomd worden, hoewel een volledige lijst als een doel naar voren geschoven wordt. Sommige aspecten zijn onzorgvuldig en gedateerd. Zo is het basispakket elektriciteit al sedert 1 januari 2016 afgeschaft en is er nooit een basispakket gas geweest. De categorie 'gezinshoofd' is vervangen door 'persoon met gezinslast'. Voorts bevat het voorstel van resolutie geen concrete voorstellen.

6. Familierecht

Het voorstel van resolutie wil artikel 374 van de wet van 18 juli 2006 wijzigen terwijl de huidige bepaling volgens de Gezinsbond voldoet aan het doel van het voorstel.

7. Personenbelastingen

Voor de Gezinsbond volstaan de geldende fiscale bepalingen omdat elk voordeel berekend en gecompenseerd kan worden via de onderhoudsbijdrage. Enkel in het geval er geen onderhoudsbijdrage is en de belastingvrije sommen via het fiscaal co-ouderschap gelijk verdeeld worden, zijn er vaak belangrijke nadelen. Een van de ouders heeft dan de kinderen fiscaal ten laste, maar die staat de helft van de belastingvrije sommen af aan de andere. Het systeem wordt automatisch toegepast als een vonnis een gelijkmatig verdeelde huisvesting bevat. Sommige rechters passen de gelijkmatige huisvesting toe en zetten een kind toch fiscaal ten laste bij een partner, wat eigenlijk niet kan. Bij echtscheiding in onderlinge toestemming moeten ouders specifiek akkoord gaan met een gelijkmatige huisvesting en om de belastingvrije sommen gelijk te verdelen. Door dat fiscale co-ouderschap is het fiscale voordeel voor beide ouders samen soms lager. Dat is altijd het geval als er één of twee kinderen zijn en één van beide ouders hertrouwt of wettelijk gaat samenwonen, of als er drie of meer kinderen zijn. Ook de gezinskorting op de bedrijfsvoorheffing is in het geval van fiscaal co-ouderschap niet aangepast aan het uiteindelijke belastingvoordeel. De ouder die de kinderen fiscaal ten laste heeft maar de helft daarvan afstaat, krijgt gedurende het hele jaar de volledige gezinskorting op de bedrijfsvoorheffing. De andere ouder krijgt zijn deel pas anderhalf tot twee jaar later via het aanslagbiljet. Tot slot wijst de spreker op een benadeling voor de ouder die de halve belastingvrije sommen krijgt, want de gemeenschappelijke kinderen tellen niet mee in de rangregeling van een nieuw samengesteld gezin, en die ouder heeft nooit recht op een terugbetaalbaar belastingkrediet voor lage inkomens.

8. Woonfiscaliteit

In de woonfiscaliteit ziet de Gezinsbond discriminaties. Voor de woonfiscaliteit, voor kapitaalsaflossingen van woonkredieten, voor de woonbonus, voor de

vermindering van de onroerende voorheffing vanaf twee kinderen, telt het kind niet mee bij de ouder bij wie het niet gedomicilieerd is. De Gezinsbond stelt voor elke ouder de helft van het voordeel te geven bij een gelijkmatig verdeelde verblijfsregeling. Het is te ingewikkeld om het voordeel anders te spreiden als de verblijfsregeling niet gelijk verdeeld is. Er zijn te veel mogelijke verblijfsregelingen en bovendien worden die niet altijd goed nageleefd. Als slechts één ouder een woonkrediet heeft of in aanmerking komt voor de onroerende voorheffing, wil de Gezinsbond die ouder het volledige voordeel geven. Als beide ouders in aanmerking komen, kan het opgesplitst worden, bijvoorbeeld elk de helft.

9. Verhoogde tegemoetkoming

Voor de verhoogde tegemoetkoming telt het kind niet mee bij de ouder bij wie het niet ingeschreven is voor de verhoging van het inkomensplafond met 3305 euro per bijkomend gezinslid. De Gezinsbond stelt voor het kind ongeacht zijn domicilie bij elke ouder te laten meetellen voor het inkomensplafond. Alleen die ouder van wie het gezinsinkomen onder het gezinsgemoduleerde inkomensplafond ligt, kan de verhoogde tegemoetkoming genieten. Als het inkomen van beide ouders onder het inkomensplafond valt, kunnen ze uiteraard beiden de verhoogde tegemoetkoming genieten. Diezelfde regeling moet ook gelden voor de afgeleide rechten die uit dat statuut voortvloeien.

10. Ziekte-uitkering

Wat sociale uitkeringen betreft, telt het kind voor een hogere ziekte-uitkering niet mee bij de ouder bij wie het niet financieel ten laste is. Positief is dat het wel al kan als die ouder een onderhoudsbijdrage van meer dan 111,55 euro per maand betaalt. Bij een 50-50-verblijfsregeling zijn er echter geen onderhoudsbijdragen en blijft de discriminatie bestaan, net zoals bij onderhoudsbijdragen onder 111,55 euro.

11. Werkloosheidsuitkering

Bij de werkloosheidsuitkering is er wel al een goede oplossing. Daar telt het kind alleen niet mee bij de ouder met wie het niet regelmatig, zijnde minstens twee dagen per week, samenwoont. Ook hier komt een ouder bij wie het kind niet regelmatig verblijft, wel in aanmerking als er een onderhoudsbijdrage betaald wordt. Hier is geen minimumbedrag op gekleefd. De Gezinsbond stelt voor om deze goede praktijk uit te breiden naar alle sociale uitkeringen.

12. Nutsvoorzieningen

Voor de nutsvoorzieningen is er enkel een korting per gedomicilieerde op het vast recht van de waterfactuur. Bij gelijk verdeelde huisvesting stelt de Gezinsbond ook hier voor elke ouder 50 percent van die korting te geven.

13. Sociale huurprijs

Voor de gezinskorting op de sociale huurprijs telt een kind niet mee voor de ouder bij wie het kind zijn domicilie niet heeft. Als het kind regelmatig bij de andere ouder verblijft, kunnen de ouders evenwel een verklaring ondertekenen. Als de ouder bij wie het kind zijn domicilie heeft geen sociale woning huurt, krijgt de andere ouder de volledige gezinskorting. Als beide ouders een sociale woning huren, delen ze de gezinskorting. De Gezinsbond vindt dat een goede regeling, al ligt de gemeenschappelijke verklaring moeilijk als ouders niet meer communiceren.

14. Sociaal woonkrediet

Voor sociale woonkredieten tellen minderjarige kinderen ook mee als het kind op regelmatige basis bij de ouder verblijft bij wie het niet gedomicilieerd is, in co-ouderschap of bij omgangsrecht. De Gezinsbond vindt dat die regeling ook moet gelden voor meerderjarige kinderen, net als het fiscaal co-ouderschap dat in 2016 uitgebreid is tot de achttienplussers. De Gezinsbond vraagt wat het voorstel van resolutie bedoelt met andere voordelige hypothecaire leningen dan de sociale woonkredieten.

15. Bijverdienen als gepensioneerde

Een kind dat niet bij de gepensioneerde ouder gedomicilieerd is, telt niet mee voor het verhoogde inkomensplafond voor toegestane arbeid. De Gezinsbond stelt voor om het, bij een co-ouderschap, voor beide ouders te laten meetellen, in het besef dat kinderlast bij gepensioneerden zeldzaam is.

16. Gezondheidszorgen en identificatie

Voor de terugbetaling van de ziektekosten zijn er problemen, ongeacht of de ex-partners aangesloten zijn bij verschillende of dezelfde mutualiteit. De Gezinsbond stelt voor om de terugbetaling op twee bankrekeningen mogelijk te maken. Wie het getuigschrift indient, wordt dan verondersteld de rekening betaald te hebben en de terugbetaling te krijgen. Een automatische algemene derdebetalersregeling lost het probleem op.

17. Maximumfactuur in de gezondheidszorg

Wat niet in het voorstel van resolutie staat, is dat de kinderen niet meetellen voor de maximumfactuur van de ouder zonder domicilieverblijf. Het is zelfs zo dat als die ouder remgeld betaalt, de teller bij de andere ouder oploopt. Dat vervalt als het vorige probleem met de mutualiteit opgelost wordt.

18. School- en studietoelage

De ouder bij wie het kind niet gedomicilieerd is, krijgt geen school- en studietoelage. De Gezinsbond wil dat behouden omdat de andere ouder meestal de studiekosten betaalt. De Gezinsbond betreurt dat de onderhoudsbijdragen voor kinderen bij het inkomen van de onderhoudsgerechtigde ouder geteld wordt. Vanaf 2019 wordt de schooltoelage automatisch toegekend via de Vlaamse kinderbijslag. De studietoelage wordt vanaf dan semiautomatisch toegekend op basis van de informatie van de kinderbijslag. Als er geen onderhoudsbijdrage is om de toelage te verrekenen, is het best ze te storten op de kindrekening.

19. Kinderbijslag en sociale toeslag

Thans kan de kinderbijslag niet verdeeld worden tussen de ouders. De Gezinsbond wil dat zo houden omdat het anders te ingewikkeld wordt. Kindergeld en onderhoudsbijdrage zijn communicerende vaten die elkaar neutraliseren. Bij gelijk verdeelde huisvesting kunnen beide ouders vanaf 2019 in aanmerking komen voor de sociale toeslag als ze elk voldoen aan de inkomensvoorwaarde. Die toeslag bedraagt 50 euro voor één of twee kinderen; en 60 of 80 euro, naargelang het inkomen, voor gezinnen met drie kinderen. Gemeenschappelijke kinderen tellen maar mee voor een half kind. De Vlaamse Regering rondt tweeënhalf kind af naar drie, wat de Gezinsbond een goede zaak vindt. De Gezinsbond betreurt dat voor nieuw-samengestelde gezinnen die hun kinderbijslag in de huidige kinderbijslagregeling blijven krijgen dankzij de maximaal verworven rechten, de rangorde van de kinderen bevroren wordt, waardoor het kind niet kan meetellen in beide gezinnen.

20. Hoe moet het verder?

De spreker resumeert dat de Gezinsbond de huidige regeling wil behouden voor de belangrijkste overheidstegemoetkomingen zoals de belastingvrije sommen voor kinderen te laste en het fiscale co-ouderschap (mits de nodige bijsturingen worden doorgevoerd), de kinderbijslag en de school- en studietoelagen. De voorwaarde is echter dat de onderhoudsbijdragen op objectieve manier berekend worden, zoals de ambitie is van de federale wetgever, en terdege rekening houden met al deze belangrijkste overheidstegemoetkomingen die elke ouder krijgt. De onderhoudscalculator van de Gezinsbond doet dat. Bij gelijke verdeling van de huisvesting, moeten voor de Gezinsbond alle andere tegemoetkomingen en gezinsmoduleringen verdeeld worden onder beide ouders: elk de helft of zelfs drie kwart van het bedrag, omdat het duurder is kinderen in twee huizen op te voeden. Bij andere verblijfsregelingen dan gelijkmatige huisvesting acht de Gezinsbond een andere verdeling van de voordelen niet wenselijk omdat verblijfsregelingen vaak aangepast en soms niet toegepast worden.

21. Naar een wettelijke oplossing

De spreker haalt drie suggesties uit het wetsvoorstel van 2008, dat opnieuw ingediend werd: de inschrijving op twee domicilieadressen, een co-ouderschapspas en kinderbijslag op maat van het verblijfsco-ouderschap. De tweede suggestie vindt de spreker een goed idee, het derde een vreemd, zeker in combinatie met de andere twee. De Raad van State ziet in het persoonlijkheidsrecht bezwaren tegen de twee woonplaatsen, en acht het aangewezen de feitelijke situaties te bestuderen.

22. Voordelen onder ouders verdelen

De Gezinsbond werkt graag mee aan de inventaris van knelpunten en een actieplan om ongelijke behandeling, waar nodig, aan te pakken. Een gelijke verdeling tussen co-ouders is het eenvoudigste, zelfs 75 percent elk is rechtvaardig om de meerkosten van opvoeding in twee huizen te compenseren. Sinds 1 januari 2016 bestaan de verblijfsregisters, maar te veel ouders kennen die nog niet. Tot slot vindt de Gezinsbond het een goed idee voordelen toe te kennen op basis van andere criteria dan louter het domicilie, bijvoorbeeld regelmatig verblijven bij ouders, zijnde minstens 24,5 percent, zijnde één weekend op twee en de helft van de vakanties, of het betalen van onderhoudsbijdragen evenwel zonder een minimumbedrag op te leggen.

III. Vragen van de leden

Caroline Gennez zegt dat het voorstel van resolutie is ingediend in maart 2015 en moet worden geactualiseerd. In een resolutie kan het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering bijvoorbeeld vragen om maatregelen te nemen in overleg met het middenveld en gebaseerd op wetenschappelijk bevindingen om het feitelijke en het wettelijke dichterbij elkaar te brengen.

Goede communicatie is in elke relatie wezenlijk. De wetgever heeft geprobeerd om de affectieve band maximaal te verankeren met een kader voor verblijfsco-ouderschap, maar een 50-50-verdeling is niet verplicht. Gezien het getouwtrek is het misschien nodig het kader transparant en eenvoudiger te maken. In geval van dispuut is een volledig gelijk verdeelde verblijfsregeling misschien wel een uitweg. De onderzoekers van de KU Leuven staan daar kritisch tegenover, maar wat is hun alternatief om de communicatie en een akkoord te vergemakkelijken? Hebben ze beleidssuggesties om de ouders meer of beter te ondersteunen? Dat de band met stief- en plusouders vaak goed is, is positief, maar hoe kan die band

via het wettelijk kader sterker gemaakt worden? Dat voor de scheiding de zorgtaken niet gelijk verdeeld waren, is geen valabel argument. De wetgever mag gendergelijkheid bevorderen. Vaak ervaren vaders de scheidingsregeling waardoor ze gedwongen zijn meer tijd met hun kinderen door te brengen, als een wake-upcall.

Ze beaamt dat het voorstel van resolutie een niet-limitatieve opsomming van knelpunten bevat. Het voorstel van resolutie wil de discussie op gang brengen. Het is bevoegdheidsoverschrijdend en daarom is hetzelfde voorstel ingediend in de Kamer. Ziet de Gezinsbond nog andere knelpunten dan de maximumfactuur? Onderling een gelijke verdeling van fiscale voordelen regelen, is haalbaar als er geen discussies zijn tussen de ouders. Thans betalen heel wat ouders de onderhoudsbijdrage niet. Het is beter dat de overheid zelf de voordelen gelijk spreidt. Hoe ziet de spreker dat?

Peter Persyn informeert naar de redenen waarom nog ruim 60 percent van de kinderen uitsluitend bij de moeder verblijft. Dat percentage neemt wel af want in de jaren negentig was het nog 80 percent.

Katrien Schryvers informeert of bij verblijfsco-ouderschap het percentage van de tijd die kinderen bij de respectievelijke ouders verblijven, een invloed heeft op de kosten. Ze wil ook weten of bekend is hoeveel gescheiden ouders een kindrekening gebruiken. Ze is tevreden met het verblijfsregister dat allicht nog te weinig gebruikt wordt. Kan het ook een oplossing bieden voor andere knelpunten?

Sofie Vanassche denkt dat er nog zoveel kinderen in hoofdzaak bij hun moeder wonen omdat ook voor de scheiding die moeder een groot deel van de opvoeding op zich nam. In lijn met wat mevrouw Gennez zegt, ziet ook zij co-ouderschap als een kans om vaders meer te betrekken bij de opvoeding, dus ook voor koppels waar de zorgtaken ongelijk verdeeld zijn. De co-ouderscontracten met de werkgever waarbij de werknemer de week dat hij de kinderen heeft minder en de andere week meer uren klopt, zijn daar een uitvloeisel van. Het is opvallend dat dit enkel toegepast wordt voor gescheiden mannen. Het zou even goed kunnen voor koppels.

Stief- of plusouders hebben inderdaad vaak een goede band met de kinderen. Op vlak van erfrecht is er al een en ander aangepast. Ook al hebben ze echter een sterke band met de kinderen, bij een nieuwe scheiding hebben ze weinig rechten om ze nog te zien. Een affectieve band is een notie die weinig toegepast wordt bij plusouders om het de kinderen niet ingewikkelder te maken. De band met de natuurlijke ouders moet immers in de eerste plaats gegarandeerd worden. Misschien liggen daar meer mogelijkheden.

Conflicten tussen ouders oplossen is inderdaad heel belangrijk. Een volledig gelijke verblijfsregeling is eenvoudig, maar door daarop te focussen worden mensen weggehouden van andere mogelijkheden. In de praktijk is 50-50 vaak niet de beste oplossing. Het is bijvoorbeeld niet zo dat ex-partners van job veranderen na een scheiding. Dan is een andere verdeling soms beter.

Of de kosten gelijk zijn als een kind slechts één weekend op twee bij een ouder verblijft, valt te bediscuteren. Misschien kan het dan wel op een logeerbed slapen? Als een kind ergens echt verblijft, heeft het meer ruimte en een eigen bed nodig, wat invloed heeft op de woonoppervlakte. Naarmate ouders verder van elkaar wonen, wordt de verplaatsing duurder. Co-ouderschap is wel degelijk duurder dan een weekendregeling.

Yves Coemans ziet geen verschil in meerkosten of de verdeling nu 50-50, 60-40, 70-30 is, omdat er sowieso ruimte moet zijn in de twee woningen. Bij sporadisch

verblijf kan een kamer gedeeld worden, wat goedkoper is. Niet verblijfsverbonden kosten zoals kledij worden doorgaans betaald door de moeder. Er zijn nog heel wat knelpunten die niet in het voorstel van resolutie staan, bijvoorbeeld regelingen op gemeentelijk vlak, gezinsmoduleringen en inkomensgrenzen van premies. Wanbetaling van de andere ouder brengt onderhoudsgerechtigden in financiële problemen. De nalatige ouder dan de helft van de kinderbijslag geven, vergroot het probleem alleen maar. De Gezinsbond heeft trouwens ook heel wat voorstellen om de werking van de Dienst voor alimentatievorderingen te verbeteren. In het Platform Alimentatiefonds lanceerde de Gezinsbond samen met de Ligue des familles het voorstel om alle onderhoudsbijdragen te laten betalen aan een overheidsdienst die het bedrag doorstort aan de rechthebbenden. Zo gebeurt het al in Canada.

Een kindrekening is al langer mogelijk, maar pas wettelijk verankerd in de wet van 19 maart 2010. Vreemd genoeg leggen rechters het sindsdien minder vaak op. Een kindrekening wordt hoofdzakelijk aangeraden door bemiddelaars, dus waar ouders nog met elkaar praten. In een vechtscheiding is een kindrekening zeker geen goede oplossing. Een kindrekening geeft elke ouder inzicht in de precieze uitgaven en vergt meer overleg maar is vaak ook een nieuwe bron van discussie. Het klopt dat het verblijfsregister andere dan de huidige mogelijkheden biedt. De verschillende uitkerende instellingen moeten dan toegang hebben tot de gegevens. Een andere mogelijkheid is een kids-ID of een ouderpas, waarop de beide ouders en hun adres vermeld staan.

IV. Uiteenzetting door Lisa van Montfoort en Sophie Mulder, namens Villa Pinedo

Lisa van Montfoort en *Sophie Mulder* zijn kinderen van gescheiden ouders en ervaringsdeskundige bij Villa Pinedo, een stichting voor kinderen met gescheiden ouders. Ze geven geregeld presentaties aan rechters, advocaten en andere professionals over scheiding, naast workshops aan kinderen en ouders.

Sophie Mulder leest een brief voor om alle gescheiden ouders duidelijk te maken hoe hun kind zich voelt: "Met deze brief willen wij jullie laten weten hoe wij ons voelen. Wij zijn de 70.000 kinderen per jaar die op een dag te horen krijgen dat hun ouders uit elkaar gaan. Op die dag stort onze wereld in. Alles wat veilig vertrouwd was, wordt ineens anders. Veel van ons moeten verhuizen, naar een andere school, wennen aan jullie nieuwe liefdes en in het ergste geval één van de ouders heel erg missen. En dat doet pijn.

We willen zo graag allebei onze ouders in ons leven. Twee ouders die van ons houden en ons groot zien worden. Twee ouders die staan te juichen langs de lijn, trots zijn als we goeie cijfers halen en alles willen weten over ons eerste gebroken hart. Die samen op de eerste rij zitten als we examen doen en liefdevol hun eerste kleinkind vasthouden.

Weten jullie wel hoeveel verdriet we soms stiekem hebben? Als we de boodschapper moeten zijn. Als we moeten luisteren naar gemene dingen die jullie over elkaar zeggen. Als we zien dat jullie elkaar negeren waar we bij zijn. Weten jullie wel hoe moeilijk het is om van jullie allebei te houden, terwijl dat soms van een van jullie niet mag? Dat we dan maar niks zeggen over hoe leuk het weekend was? We voelen ons verscheurd tussen de twee mensen waar we zoveel van houden. We voelen ons schuldig als we het leuk hebben bij de ander. We voelen ons verantwoordelijk voor jullie geluk. Meestal zijn jullie zelf na een tijdje weer gelukkiger. Maar voor ons is dat vaak niet zo gemakkelijk. Sommigen van ons houden er de rest van hun leven last van.

Dus mogen we jullie een paar dingen vragen? Laat ons alsjeblieft geen kant kiezen. Maak geen ruzie waar we bij zijn. Zeg geen slechte dingen over elkaar tegen ons. Geef ons de tijd om te wennen aan de nieuwe situatie. Luister echt naar wat we te zeggen hebben. Geef ons de ruimte om van jullie allebei te houden. Vergeet niet dat jullie samen voor ons hebben gekozen.

Een scheiding voelt als een veilig huis dat ineens helemaal verbouwd wordt. Muren eruit, nieuwe vloerbedekking, ander behang. Eerst is het één grote puinhoop en dan komt er heel langzaam iets moois tevoorschijn. Laat ons rustig mee verven en vraag ons wat we van het uitzicht vinden. Zo bouwen we met jullie samen aan een nieuw huis. Met hier en daar een barst of een kapotte dakpan, maar wel warm, veilig en stevig. Een plek waar we ons weer thuis kunnen voelen.

De sleutel hebben jullie net gekregen.”.

Lisa van Montfoort zegt dat de brief opgesteld is door een heleboel kinderen van gescheiden ouders. Villa Pinedo is vijf jaar geleden van start gegaan als een onlineforum waarop kinderen en ouders vragen kunnen stellen, aldus *Sophie Mulder*. Bijzonder is dat kinderen en jongeren de adviseurs zijn. Vragen worden niet door volwassenen beantwoord. Ouders en professionals kunnen ook een onlineworkshop volgen. Sinds kort is er ook het onlinebuddyproject. Daarbij krijgen kinderen van gescheiden ouders een buddy die tips geeft en vragen beantwoordt, maar ook gewoon een luisterend oor is.

Lisa van Montfoort is 21 jaar, haar ouders zijn gescheiden toen ze 13 jaar was. Haar ouders gingen voor een gelijke verblijfsregeling. In het begin verliep de communicatie tussen de ouders goed, tot vader een nieuwe relatie begon. Vader koos de kant van de nieuwe vrouw, die meteen bij hem kwam wonen zonder dat het met de kinderen besproken was. De vrouw was dominant en wou iets te zeggen hebben in de opvoeding van de kinderen, die toch al wat ouder waren, twee zussen van 13 en 9 jaar. Na enkele jaren daagde de vader de moeder voor de rechter om minder alimentatie te moeten betalen, waardoor de communicatie nog verslechterde en zelfs helemaal verdween. Als oudste kind fungeerde Lisa van Montfoort als boodschapper tussen de ouders. De vader had een knipperluchtrelatie. Op het moment dat het uit was met zijn vriendin, werd de oudste dochter de vertrouwenspersoon, wat ze ook al was voor de moeder die nog steeds alleenstaande is. Moeder verwachtte dat ze haar kant koos in de rechtszaak. Vader vertelde haar alle details en liet haar zelfs de documenten lezen. De dag van wisseling tussen huizen had ze doorgaans ruzie met haar moeder, omdat ze helemaal mee was met de mening van de vader. Ze heeft aan den lijve ondervonden dat co-ouderschap alleen werkt bij een goede communicatie. Na verloop van tijd ging ze alleen bij de moeder wonen en ging een keer op de twee weken met de vader eten. Dat was wel triest, maar gaf ook rust.

Sophie Mulders ouders zijn uit elkaar gegaan toen ze bijna 3 jaar was. Tot zij zelfstandig ging wonen, vrij jong op 17 jaar, heeft ze altijd uit koffers geleefd. Doorgaans wordt onderschat hoe zwaar dat voor een kind is om op vrijdag met alle spullen naar school te moeten om 's avonds naar de andere ouder te gaan. Vaak worden er boeken of andere zaken vergeten. De perfecte oplossing bestaat niet maar ouders moeten hun verantwoordelijkheid nemen, in ieder geval voor de praktische kant.

Lisa van Montfoort herinnert zich dat zij en haar zusje vergeefs vroegen om een week-om-weekregeling. Het is jammer dat ouders niet naar hun kinderen luisteren over zo'n zaken. *Sophie Mulder* beaamt dat ouders kinderen moeten vragen hoe ze het prettiger voor hen kunnen maken.

V. Uiteenzetting door Bruno Vanobbergen, kinderrechten-commissaris

1. Signalen klachtenlijn

Bruno Vanobbergen zal zich houden aan een korte bescheiden reflectie vanuit het kindperspectief. Het Kinderrechtencommissariaat krijgt van veel kinderen, ouders en grootouders vragen om informatie over scheiding. Blijkbaar is die moeilijk te vinden. Uit de vele contacten over echt- en vechtscheidingen blijkt een veelheid van verdelingsvormen. Vooral in en rond vakanties zijn er heel wat vragen over documenten die de ene ex-partner niet meegeeft, waardoor de andere niet met de kinderen op reis kan enzovoort. Voorts worden er heel wat disputen over inzage in en terugbetaling van mutualiteitskosten gemeld. Die signalen illustreren het belang van de denkoefening.

2. Praktijk op diverse beleidsniveaus

Op allerhande beleidsniveaus wordt gezocht naar manieren om om te gaan met de nieuwe diverse gezinssituaties, onder meer de verandering van de term 'kind ten laste' naar 'kind dat regelmatig verblijf houdt'. In enkele sectoren slaagt men er al in een oplossing te bieden. In sommige gemeenten is er al een lokaal verblijfsregister. De vaststelling blijft dat zowel ouders als lokale besturen nog te weinig vertrouwd zijn met die mogelijkheid. Het zou zinvol zijn daar meer over te sensibiliseren. De federale ombudsman werkt momenteel aan een analyse van de gezinsfiscaliteit. Ook in de conceptnota 'Voor elk kind en elk gezin een groeipakket op maat' (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 796/1) wordt er gezocht naar manieren om met de toenemende diversiteit in verblijfssituaties om te gaan. Er gebeurt dus al heel wat, maar het klopt dat het overzicht zoek is.

3. Visie gelijkmatig verdeeld verblijf

Uit het ombudswerk blijkt dat ouders een gelijkmatig verdeeld verblijf als eerlijk ervaren, maar dat kinderen en jongeren dat vaak anders zien. Elk kind en elke situatie is anders, daarbij komt nog dat als kinderen ouder worden, de regeling soms moet worden aangepast. Het gaat dus niet op om één regeling in alle gevallen als ideaal naar voren te schuiven. Fiscale regelingen mogen dus niet nog meer de week-om-weekverdeling bevoordelen, een gedifferentieerde aanpak en flexibele regels zijn nodig. Co-ouderschap en verblijfsco-ouderschap moeten onderscheiden blijven. Alle ouders zijn immers co-ouders, zelfs als kinderen een van beide ex-partners weinig zien.

4. Enkele bijkomende reflecties

Het Kinderrechtencommissariaat suggereert om rekening te houden met nieuwe gezinsvormen, maar ook met nieuwe vormen van ouderschap als draagmoeder, meeouder of plusouder. De kinderrechtencommissaris verwijst ook naar het rapport van de Nederlandse Staatscommissie herijking ouderschap. Het Kinderrechtencommissariaat herhaalt zijn voorstel van een scheidingsambtenaar, die een overzicht houdt op de diverse regels, en continuïteit en eenheid in visie nastreeft. Voorts dringt het aan op goede en vlot beschikbare informatie en de promotie van bemiddeling als middel voor goede regelingen die het welzijn van kinderen bevorderen. Het Kinderrechtencommissariaat is het eens met de vaststellingen in het voorstel van resolutie en met de vragen aan de Vlaamse Regering. Het vraagt de zaak niet in technische discussies zoals de dubbele domiciliëring te laten verzanden, of al te zeer te focussen op een 50-50-regeling maar ook het meerouderschap in de discussie op te nemen.

VI. Vragen van de leden

Caroline Gennez vraagt of de school begripvol was over de scheiding, en ook informatie bezorgde aan beide ouders. Of kan het ook op dat vlak beter? Sensibiliseert Villa Pinedo ook scholen en leerkrachten?

Aan de kinderrechtencommissaris zegt ze dat het voorstel van resolutie uitgaat van het standaardco-ouderschap. Uiteraard zijn maatwerk en aanpasbaarheid als het kind ouder wordt, belangrijk. Ze kan erin komen dat een dubbele domicilie te veel rompslomp is. De kwestie is welk instrumentarium nodig is om de rechten van het kind maximaal uit te putten, zowel financieel als praktisch, en om een goede omgang met school en informatiedoorstroming te verzekeren. Ze zal de aanbevelingen van de Nederlandse Staatscommissie bestuderen.

Freya Saeys weet dat informatie een probleem is. Ook zorgverstrekkers weten niet altijd waar elke ouder recht op heeft. Is het een goed idee de informatie voor ouders, zorgverstrekkers en leerkrachten te centraliseren in de Huizen van het Kind?

Peter Persyn vraagt of Villa Pinedo aanbevelingen heeft voor het beleid opdat de kinderen meer in rekening gebracht worden en opdat ze, bij conflicten, snel een signaal kunnen sturen naar ouders, therapeuten of raadgevers.

Ortwin Depoortere is het idee van een scheidingsambtenaar genegen. Hij vraagt daar wat meer uitleg over. Heeft de Kinderrechtencommissariaat concrete suggesties hoe betere informatie aan kinderen, ouders en professionals te geven? Heeft de minister daar een taak te vervullen, of eerder organisaties of verenigingen?

Lisa van Montfoort zegt dat ouders door hun eigen pijn verblind zijn. Meestal willen ze de last niet bij het kind leggen. Ook kinderen kunnen niet altijd de vinger leggen op de redenen waarom ze verdrietig of boos zijn, bijvoorbeeld de slechte communicatie tussen hun ouders. De gesprekken op Villa Pinedo kunnen daarbij helpen. De steeds ruimere bekendheid van het platform is een goede zaak voor kinderen. Het is goed dat ouders voor de scheiding de gevolgen op hun kinderen beseffen. Dat kan door middel van bijvoorbeeld een cursus. In Nederland bestaat ook het ouderschapsplan. Er wordt aan gedacht het kind daarover te horen. Het is vooral zinvol het kind enkele maanden na de scheiding te horen. Kinderen zijn immers pas na verloop van tijd en met het ouder worden in staat te zeggen wat ze nodig hebben en wat hen kwetst.

Sophie Mulder resumeert dat ouders en kinderen goede informatie nodig hebben, maar ook bewust gemaakt worden van de gevolgen. Ze kan zich niet herinneren dat haar leerkrachten of docenten ooit gevraagd hebben hoe het thuis ging, allicht omdat toen de grote invloed van een scheiding minder bekend was. Villa Pinedo is er wel achter gekomen dat een docent een grote rol kan spelen tijdens een echtscheiding. Om die reden heeft Villa Pinedo een docentenpakket gemaakt met onder meer ervaringen en wensen van kinderen, in film en briefvorm. Met het buddyproject krijgen jongere kinderen online een oudere minderjarige begeleider. Ze weet niet of er een organisatie als Villa Pinedo in België bestaat. Nochtans kent het een groot succes in Nederland: het aantal aanvragen voor het buddyproject gaat de mogelijkheden van de organisatie ver te boven.

Bruno Vanobbergen gelooft dat de scheidingsambtenaar een rol kan spelen in voldoende flexibele regelgeving. Ook een ouderschapsplan lijkt een goed idee. Het kan een medium zijn om andere aspecten te regelen. Onderzoek is niet altijd lovend over het Nederlandse ouderschapsplan, maar als kinderen erbij betrokken worden, blijkt het wel zinvol te zijn. Een scheidingsambtenaar werkt volgens het Kinderrechtencommissariaat op bovenlokaal niveau. Gezien de raaklijn tussen

Welzijn en Justitie waarop hij moet werken, is het niet zo gemakkelijk te bepalen of het dan best op Vlaams of federaal niveau is. Vlaanderen heeft al heel wat initiatieven om jongeren, kinderen en ouders te informeren, om therapeutische initiatieven te ontwikkelen. Iemand als een scheidingsambtenaar kan dan het overzicht bewaken en de coördinatie op zich nemen. Het Kinderrechtencommissariaat is er niet uit of er te weinig informatie is of dat de informatie te weinig toegankelijk is. Ze neigen naar het tweede. De scheidingsambtenaar kan informatie verzamelen en beter zichtbaar maken. Dat neemt niet weg dat professionals ook sterk gesensibiliseerd moeten worden.

Uit het ombudswerk blijkt dat leerkrachten en hulpverleners schroom hebben tussenbeide te komen uit schrik om van partijdigheid beschuldigd te worden.

De Huizen van het Kind kunnen daarin een rol spelen, maar ook de brede instap in de integrale jeugdhulp, de JAC's of de CLB's. Omdat er al heel wat is, zonder stroomlijning, brengt het Kinderrechtencommissariaat binnenkort initiatieven samen zoals De Spreekstoel, een kleinere organisatie met hetzelfde doel als Villa Pinedo, en Awel.

VII. Uiteenzetting door Ernst van Soest, notaris te Hasselt en voorzitter van de commissie Familierecht, Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat

Ernst van Soest legt uit dat het notariaat maar zijdelings betrokken is bij het probleem. Het deelt de zorg voor een goede financiële regeling, een belangrijk instrument voor armoedebestrijding. Goede informatie over de versnipperde regelgeving is niet evident. Het notariaat draagt graag bij aan het verbeteren daarvan. Om redenen van snelheid en efficiëntie suggereert hij dat niet de overheid maar een organisatie als de Gezinsbond de informatie tracht te verzamelen in een goede website. Die kan dan ook actief op zoek gaan naar informatie, bijvoorbeeld door gemeenten aan te schrijven.

Het notariaat begrijpt de zorg van de Raad van State. Het criterium 'gewone verblijfplaats' is juridisch belangrijk voor het bepalen van de bevoegdheden en van de toepasselijke wetgevingen. Als een kind op twee plaatsen gewoonlijk verblijft en een ervan is in het buitenland, zullen andere rechters zich bevoegd verklaren en ook maatregelen nemen in het belang van het kind. Het notariaat tracht rekening te houden met de verschillende fiscale en andere maatregelen bij de echtscheiding bij onderlinge toestemming. Onderhoudsbijdragecalculators zoals van de Gezinsbond kunnen daar een rol in spelen. Het notariaat is zeker bereid meer ruchtbaarheid te geven aan informatie-initiatieven. Het notariaat speelt een vaste rol in scheidingen, bijvoorbeeld bij het toedelen van de gezinswoning. Het zou daarvan gebruik kunnen maken om mensen attent te maken op wat ze allemaal moeten regelen en wat hun fiscale en sociale rechten zijn. De notaris kan mensen ook een brief zoals die van Villa Pinedo voorleggen, om ouders ervan te overtuigen dat een goed akkoord het leed van het kind kan verzachten.

Michèle Hostekint legt uit dat het voorstel van resolutie tot doel heeft te komen tot een regeling waarbij ouders en kinderen hun rechten kunnen uitputten en duidelijk weten dat de 50-50-regeling daar geen voorwaarde voor is. Om conflicten te vermijden, is een systeem nodig waarin geen van de partners zich benadeeld voelt door een andere regeling. Heeft het notariaat alternatieven voor de term 'gewoonlijk verblijf'?

Ernst van Soest zegt dat België gebonden is door het criterium 'gewone verblijfplaats' niet alleen door zijn eigen wetten, bijvoorbeeld het Wetboek van Internationaal Privaatrecht, maar ook door internationale verdragen. Fiscale en sociale voordelen kunnen juridisch allicht beter gekoppeld worden aan de domicilie van de ouders, los van de verblijfsverdeling.

Bart VAN MALDEREN,
voorzitter

Katrien SCHRYVERS
Elke VAN DEN BRANDT,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
JAC	jongerenadviescentrum
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven